

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés

egész évre - - 12 korona.
fél évre - - - 6 "
negyed évre - - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetéseket és előfizetéseket elfogad FÖLDES EDE
könyvkereskedő, a kinél a lap kiadóhivatala van.

Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.
Nyilttér sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele
milliméter-árszabás szerint a
Leopold Gyula

Vidék Lapok Központi Hirdetési Osztályában
Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

„Három hét múlva kormányon leszünk.“

A lapok hírei szerint ezt a jóslatot mondta Justh Gyula az ő bizalmas környezetének. Akkorra önbizalommal és biztossággal van kilátásba helyezve ez a jövő s a bécsi lapok is akkora melegséggel pártolják ezt az eszmét: hogy vele, mint lehetőséggel, sőt közel valószínűséggel számolni kell.

Mikor a jövő kormányára gondolunk, koránsem a személy érdekkel bennünket különösen. Lattunk mi már neves, rangos, nagyhangú embert sokat, a ki a nevével s hírével nem tudott menni semmire; a kinek működése semmiféle nemzeti hasznot nem jelentett. Hát mi s azt hiszük velünk együtt a magyar nép önállóan gondolkozó része nem sokat bánja, hogy kire bizza a király a kormány-alakítást és kormányzás feladatát. Hanem az érdekkel, hogy milyen programot, s ha jó programja van, ennek a megvalósítására mekkora erőt és becsületességet hoz magával.

Justh programjában az első helyen van az önálló nemzeti banknak 1911. január 1-re való felállítására. Kétségtelen, hogy ő maga is ezt tartja legfontosabbnak, mert hiszen ezen terminusért vitte szakadásra a dolgot Kossuthakkal. Hát vajjon hiszi-e még valaki, hogy ha Justh kormányra jut, 1911-re megcsinálja az önálló bankot? Eltekintve attól, hogy ez már fizikailag is lehetetlen, feltehető-e, hogy a király — kinek ebben a

kérdésben az álláspontja ismeretes — megadja erre a felhatalmazást, melyet kedvelt hívetől és miniszterétől Kossuth Ferencztől ismételtelen is kereken megtagadott? Ez a pont tehát a programból ki fog kapcsolhatni.

Katonai téren való nemzeti haladásra annyira nem gondolt Justh Gyula, hogy nyíltan hirdeti e tekintetben közte és Andrássy Gyula gr. közt az ellentétet; sőt hajlandó a katonai vívmányokkal jövő kormány költségvetését meg is obstruálni.

A szabadelvűséget is emlegetik, mint a mely egyik okát képezte volna Justh elégedetlenségének s melyet szintén a programjába venni szándékoznak. De vajjon ki veszi komolyan ezt a szót azon párt tagjaitól, a kik közt vezérszerepet visznek Poányi Géza és Holló Lajos s a kik négy esztendőn keresztül toltak előre a Rakovszkyék szekerét?!

Hanem igenis hozzák magukkal az általános és tilkos választói jogot és a nemzetiségekkel való pártállás kormányzati szellemét. És pedig nem azért hozzák, mintha ez az ő elvük volna s ennek a hasznos és szükséges voltáról meg volnának győződve: hanem, mert ez az egyedüli eszköz arra, hogy kormányra jussanak. Hogy lesz-e ebből a nemzeti ügynek s különösen az erdélyi magyarságnak erősödése: a jövő szomorú bizonyoságot fog erre szolgáltatni. Mi nem hiszünk benne.

Hozza tehát Justh s vele a leghangosabb hazafiak nem a függetlenségi párt programját, hanem Kristóffy protekciójával a dara-

bontok programját, amelyet eddig csak az általuk lehazaárulózott néhány kétségbeesett existencia képviselt.

Gáspár János vál. kerületünk orsz. képviselője azt mondta a minap beszámoló beszédében, hogy a mi az osztráknak nem tetszik, az nem lehet rossz nekünk. Ez volt tudniillik a legfontosabb bizonyíték az önálló nemzeti bank mellett. Hát ez mindenestre igaz a mi szerencsétlen közösgyes helyzetünkben. De nem kevésbé igaz az is, hogy a mit Bécs akar, t. i. az általános tilkos egyenlő választó-jogosultságot: az nem lehet jó nekünk. De minden ilyen igazságot — sajnos — legyőz a kormányhatalom utáni vágyakozás. Ézsau is eladta egész örökségét egy tál lencseért.

Szemle.

A király — mint a Bp. Hírlap tudósítója írja — valószínűleg vissza fog térni a Lukács—Justh-féle kísérlethez. O felsége főhívja magához Lukács Lászlót s megbizta a kormányalakítás feladatával. És mi biztosra vesszük, hogy a Lukács-kormány — a Justh-párt segítségével — létre fog jönni.

Tudnivaló, hogy az összeköttetés Lukács László és Justh között, mondhatnám, egy pillanatra sem szakadt meg. Állandó tárgyalás folyt s a teljes megegyezés nem lesz nehéz. Lukács lesz a miniszterelnök és a pénzügyminiszter. Csak a belügyi tárczára nézve vannak még differenciák. Lukács a

TÁRCZA.

Az 1836-ik évi kolerajárvány Nagyenyeden.

(Szilágyi Farkas lelkésznek „A nagyenyedi ref. egyházközség története“ című dolgozatából.)

Az 1836-ik esztendő nagy veszedelmet hozott Erdély hazarésztünkre. Ugyanis ezen évi június havában a kolera járvány alakot öltött s s nagy pusztítást hozott országszerte emberéletben. A veszedelmes járvány pusztításától természetesen Nagyenyed város sem lett megkímélve. Megismétlődött az 1738-ik évi rémület, gyász és könyhullatás. Az első megbetegülés június hó 15-én történt. Egy Hajda Imre nevű szegény emberen jelentkezett a kolera. Hajda néhány órai kínos szenvedés után bele is halt. E rémhíre a Bethlen-kollégium fiatalsága évzáró vizsgák megtartása nélkül szétoszlott. Új megbetegülés jelentkezett a következő napon, melynek áldozatául esett egy református vallású édes anya s annak egy 16 éves hajadon leánya, aztán folytatódott a megbetegülés és az elhalálozás fokozódó mértékben annyira, hogy június 16-tól ezen hó végéig csak református vallású egyén 36 esett a járvány áldozatául. A halottaknak a lelkészi hivata-

loknál való bejelentését s ezzel a temetési szertartások végzését a városi rendőrség július 30-án úgy látszik betiltotta. Ezen intézkedésre vall a ref. lelkészi hivatalnak az ezen évről vezetett „Halottas anyakönyvé“-ben olvasható eme bejegyzése: „Eddig fel van adva“.

A polgárság nem engedelmeskedett a rendőri tiltó szabályoknak, a hogyan sem engedelmeskedett 1873-ban, mely évben szintén sűrűn szedte áldozatait Nagyenyeden és országszerte a rémítő járvány. Azon alapon következtetjük a polgárságnak a városi rendőrség emez intézkedése elleni zendülését, mert már a következő napon a gyászoló családok folytatják kolerában („görcsös nyavalya“) elhalt halottaiknak a lelkészi hivatalok előtti bejelentését s követelik igen természetesen ezeknek a szokott szertartásukkal eltemetését.

Volt olyan nap és pedig nem egy kettő, melyen egyedül a ref. egyháznak 3—4 hive esett a járvány áldozatául.

A harangok temetések alkalmával némak maradtak. Csoportosulások, halotti torozások szigoruan tiltva voltak.

Mindenemű polgári foglalkozás fennakadt. Kevés olyan család volt Enyeden, melynek kolerában szenvedő betege, avagy kolerában kiszenvedett halottja ne lett volna.

Menekülni óhajtott volna Enyedről mindenki, de nem volt merre, hova, mert a gyilkos járvány Enyed környékén is sűrűn szedte áldozatát.

A járvány csak aug. hó 2-ik felében kezdett enyhülni s a ref. egyház hívei között ezen hó 24-én fordult elő ezen ragály okozta utolsó haláleset.

Rövid két hónap alatt 56 hivat veszítette el az enyedi ref. egyház, nem számítva azon áldozatok számát kiket a rendőrség tiltó rendelete miatt a lelkészi hivatalnak nem jelentettek be; a város összes veszteségét emberéletben 130-ra becsüljük.

Az öreg Budai János és paptársa Fábian Dániel temettek a ref. vallású halottakat.

Az orvosok is derekasan megállották helyüket eme vészes napokban. Főleg a város phisikusa dr. Váradi Sámuel tanusított nagy lelki erőt, rendkívüli kitartást a kolerában szenvedő betegek látogatása és gyógykezelésében, a miért a város közönsége egy szép és értékes, belül aranyozott talpas ezüst pohárral ajándékozta meg a derék orvost a járvány megszűnte után. Ez a szép pohár jelenleg a ref. egyház birtokában van.

király kedvelt emberét: Héderváry Károly grófot szeretné beültetni a belügyminiszteri székbe; Justhek ellenben Holló Lajost jelöli. A megegyezés alighanem Serényi Béla gróf személyében fog megtörténni, a kit azonban másfelől a földművelési tárczára vettek kombinációba. A többi miniszteri tárczát, államtitkárságot, főispánságot stb., a Justh-párt ambiciózus tagjai között osztanák szét.

A vállalkozás legfőbb jelszava volna: végrehajtjuk a paktumot. A másik jelszót a liberálisizmus szolgáltatná. A program pedig a következő:

1. Általános egyenlő szervezeti jog.
2. Függetlenségi kormány.
3. A bank kérdésében deklaráció, a melylyel az új kormány kijelentené, hogy a közös banknak három évre szóló provizóriumot ad s ez alatt az idő alatt előkészületeket tesz az önálló bank föllállítására nézve.

A kormány számít a Justh-párt, a balpárt, továbbá a nemzetiségek és a horvátok támogatására. A Justh-pártból ugyan ki fog vonulni egy esome képviselő, a kik nem tudnak ilyen csúfos fordulatba belelenni; de ezeket pótolni fogják a belépők a különböző pártokból. A hadsereg kérdésében a Lukács-Justh-kormány nem formulázna magyar nemzeti követelményt.

A krónika teljessége kedvéért meg kell említenünk, hogy a Justh-párt részéről némelyek tapogatoztak a Kossuth-párt egyes tagjainál, hogy vajon támogatnak-e ők „a függetlenségi kormányt”, Lukács Lászlóval az élen?

— És mi lesz a bankkal? — ez volt a vizsgázott kérdés.

— Azt elkészítjük három év múlva. Erre nézve fölhatalmazást kap a kormány egy deklarációra.

— Az ilyen deklaráció, — így szólt az ellenvetés — egy hajtófát sem ér. Mert három év múlva a mór megtette a kötelezettségét és kidobatik a kormányból, hogy a lába sem eri a földet. Nos, és mi lesz a katonai kérdéssel?

— Mi nem kérünk vívmányokat, mi csak a gazdasági függetlenségre törekszünk.

— És milyen lesz a választási reform?

— A függetlenségi párt mindig hirdette az általános, titkos, egyenlő választói jogot: azt fogjuk megvalósítani, a liberalizmusnak és a demokráciának megfelelően.

— Nohát, — felelték a Kossuth-pártiak — mi az ilyen nemzetietlen program számára, becsi politikának vitelére, a nemzetiségek kedvére való választói jog megvalósítására nem vagyunk kaphatók. És nem ülünk föl Lukács Lászlónak, hogy ő fogja nekünk előkészíteni az önálló nemzeti bankot. Kossuthot és Apponyit el nem hagyjuk és a függetlenségi párt becsületes programját el nem ejtjük. A legeléesebb ellenzék leszünk veletek szemben.

Ilyen beszélgetésről számoltak be nekünk a mai nap során s ebből kitetszik, hogy a Lukács-Justh-kormány milyen fogadásra találta a képviselőházban és az országban, — ha ugyan létrejön ez a kormány.

A „Magyarország” f. hó 4-diki számában a Bp. H.-nak a Justh Gyula és Lukács László tárgyalására s esetleges megegyezésére vonatkozó állításait rágalomnak jelenti ki.

Vegyes hírek.

— **Dr. Winkler Albert kitüntetés.** Szép ünnepély folyt le f. hó 4-ikén a helybeli országos fegyintézet igazgatói irodájában. Ekkor adta át Uray László igazgató dr. Winklernek a Ferencz-József rend lovagkeresztjét, melylyel a király 25 éves orvosi működésének érdemeit elismerte és kitüntette. Az ünnepélyen részt vett a fegyintézet tisztviselői kara s a diszbe öltözött ör-

személyzet s többen a kitüntetett főorvos barátai közül. Az igazgató szép beszédben emlékezett meg dr. Winkler áldásos működéséről, a kit látott a bonczasztalnál biztos kézzel küzdeni a beteg életéért; s elégszer látott könnyezni egy-egy elhalt fegyenc koporsójánál. A kötelességérzet és emberszeretet vezette őt egész működésében; a szeretet melegével igyekezett enyhíteni a lelki és testi betegek szomorú állapotát, szenvedését. Az őszinte elismerés és barátság hangja hatotta át szavait, mikor szíves örömmel gratulált a legfelsőbb kitüntetéshez s ahhoz hosszú boldog életet és a közeleti tevékenység szép sikereit kívánta s a jelenlevők éljenzése közben tüzte az ünnepelt mellére a lovagkeresztet. A fegyőrség nevében Kovács Ferencz főfegyőr üdvözölte az ünnepeltet. Dr. Winkler Albert meghatottan válaszolt az üdvözlésekre. Élete egyik legszebb órájában mély hálával szólt azon támogatásról, melyben a tisztviselői kar s különösen a fegyintézet igazgatója őt részesítette s melylyel lehetővé tette, hogy energikusan és eredményesen küzdjön a fegyintézetek legnagyobb kórsága: a gümőkór ellen. Örömet fejezte ki a felett, ha a szerencsétlenek szomorú lelki állapotának és testi szenvedéseinek enyhítéséhez hozzájárulhatott. A jelenlevők kívánságaihoz mi is örömmel csatoljuk a magunkét.

— **Halálozás.** Bunea Ágoston dr. balázsfalvi érsekségi kanonok, román történész, megyebizottsági tag f. hó 1-én meghalt Balázsfalván. Csütörtökön temették el nagy részvét mellett.

— **Kitüntetés.** A király Tamásy József gyulafehérvári törvényszéki irodatisztnek, nyugdíjazása alkalmából, hosszú szolgálata elismeréséül az arany érdemkeresztet adományozta.

— **Damjanich Jánosné meghalt.** Egy fehérhaju matróna csöndes elköltözésére suhant gyász a magyar szívekben: meghalt Damjanich Jánosné, a vértanu tábornok özvegye. A hősök csatáinak, az aradi golgotának soha nem muló emlékei s ezek nyomán áhitatos tisztelet az asszony iránt, a ki úgy lett méltó urához, hogy hatvan hosszú esztendőn keresztül viselte tiszta homlokán a legkeservebb veszteségek okozta fájdalom töviskoszoruját s a mi virág fakadhatott e tövisek között, azt is oda adta nemes felebaráti szeretettel szenvedő embertársai keserveinek enyhítésére. Sok könnyet sírt, egyet sem fakasztott és sok könnyet letörölt, de már nem tudja letörölni azokat a könnyeket, a melyeket elvesztésén sirnak oly sokan. Nagy szívet itt hagyja örökül a magyar nemzet sarjainak, akik, ha példaképet fognak keresni a hitvesi hűségre, az igazi feleségre, ha meg akarják tudni, hogy miképpen visel el mérhetetlen és vigasztalhatatlan bánatot egy asszony, az ő nagy-szerű alakját vágyakoznak majd megismerni a történelem lapjairól. Kilenczven éves volt Damjanich Jánosné. Friss elméjét, szíve minden nemes indulatát megőrizte mindvégig. A mikor a végét közeledni érezte, papot kért és bensőjében az egész világgal kiengesztelődve ment oda, a honnan nincs

többé visszatérés. Pénteken este tett rosszul s nov. 29-én hajnali negyedfél óra tájban halt meg. Megható Damjanichné utolsó kívánsága. Többször mondogatta ugyanis, ha majd meghal, koporsójára ne szórjanak virágot, ne tegyenek koszorút, hanem mindazok, akik részvétük jeléül koszorút akarnak majd küldeni, váltsák meg ezt pénzben s küldjék a koszorúra szánt összeget az árvák javára.

— **A vallástani rendelet végrehajtása.** Gr. Apponyi Albert kultuszminiszter a gör. kel. román egyházi kongresszus határozatának Ó Felsege által történt megsemmisítése után felhívta a nagyszabedény metropolitát a vallástánítás nyelvére vonatkozó rendeletnek — a törvényes következmények terhe alatt — a végrehajtására.

— **Karácsonyi bazár.** A nagyenyedi protestáns öögylet és a szegény tanulókat segélyező kör mar kibocsátotta a f. hó 11-én szombaton és 12-én vasárnap a régi városház termeiben rendezendő jótékonyezélu karácsonyi bazárra szóló meghívóját. A bazár sátraiban csemegék, dísz tárgyak, játékszerek, könyvek, levélpapírok, szövöttárak, virágok árusítatnak jutányosan szabott áron. Lesz tárgysorsjáték, dohányárulás, buffet jutányos ételekkel és italokkal, műsoros előadások mind a két napon és zene. Második napon táncz. Kezdete: december 11-én délután 5 órakor, tart este 9 óráig, december 12-én délután 5 órakor. Belépti-díj: naponként 1 korona, tanulónak 60 fill. Belépti jegyeket és buffet szelvényeket a pénztáraknál állandóan lehet váltani.

— **A balázsfalvi érseki zsinat** nem hozott tiltakozó határozatot a közoktatásügyi miniszter magyar hitoktatási rendelete ellen és nem fenyegeti lelkészeit fegyelmi büntetéssel; mindkettőnek ellenkezője tiszteletlenség is volna a magyar állam ellen. De azért helyesli a szeptemberi püspöki konferencia magatartását, amiért az méltósággal védelmezte a gör. kath. egyház érdekeit.

— **A Szabad Liceumban** csütörtökön Csaplár Aladár tanítóképző-intézeti tanár olvasott fel a czukorról. Ismertette a czukornak mint édesítő és tápláló anyagnak fontos szerepét. A nádcukor előállítását is megemlítve, főként a répacukorral foglalkozott. A czukorrépa mivélésével kapcsolatosan ismertette annak ellenségeit. Bemutatta a répa földolgozásának egyes fokozatait a gyaraktól szerzett mintákon. Előadása végén azt a következtetést vont le, hogy a magyar czukoripar a külföldivel szemben is megállja a helyét, hogy a magyar czukor és czukorka elsőrangu. Az anyag nagy terjedelme mellett is áttekinthető előadása oly tanulságos és gyakorlati irányu volt, hogy annak a gazdakörökben való megisméltése hasznos és czelszerű volna. A jövő csütörtökön Raskay Béla kulturmérnök a repülőgépekről beszél és vetített képeken mutatja be a legújabb alkotásokat.

— **Karácsonyi pásztorjáték.** A nagyenyedi római katolikus elemi iskolai tanuló az oltáregylet czeljaira és a szegény tanuló felruházására folyó hó 26-án este 5 órakor a régi városháza, dísztermében „Jézus születése” című karácsonyi pásztorjátékot rendeznek. Belépti-díj: személyenként 1 kor. 20 fillér. Felülfizetéseket köszönettel fogadnak s hirlapilag nyugtáznak. A meghívókat a napokban küldik szét.

— **Öngyilkosság.** Kovács Miklós, a kollégium gazdasági irodájának szolgálja f. hó 4-én virradó éjjel felakasztotta magát s meghalt.

— **Leszakadt lépcsők.** Kunsch Antal asztalos mester rózsautcazi épületében az emelet lépcsőzetének felső részéből 2 kőlépcső leszakadt, amikor Wendrick Mihály lakatos segéd éppen jött le az emeletről. A segéd a lépcsőkkel együtt lezuhant, s most a kórházban fekszik. Sérülése nem súlyos.

— **Egy fővárosi czég jubileuma.** Kertész Pál férfi és női divatárú-üzlete Budapest, Rakóczi-ut 40. sz. alatt, mely egyik látványossága a fővárosnak, most jubilál, amennyiben 15 esztendeje annak, hogy üzletét alapította. Ez alkalmából pazar kiállítás katalógust adott ki, melyet mindenkinek ingyen küld, ki eziránt egy levelező-lapon hozzá fordul. 303 1—1

— **Karácsonyi vásár Kolozsvárt.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara az érdekelt tudomására hozza, hogy az idei karácsonyi vásaron résztvevők a bejelentett tárgyakat úgy szállítsák be a kamara czimén a városi vígadó helyiségébe, hogy a tárgyak folyó évi december hó 16—17 napjain átvehetők legyenek. A beszállító iparosok kötelesek a vásárra hozott cikkekről 2 egyenlő példányban tárgyjegyzéket is bemutatni és azon az egyes iparcikkek árait is feltüntetni. Ezen kívül az iparcikkeken az ár külön is — czimkén — reá ragasztással vagy más módon feltüntetendő.

— **Kertész Tódor műiparú rak-tára** Budapesten, Kristóf-ter, nagy képes árjegyzéket ingyen és bermentve küldi t. vevőinek a következő tárgyakról: Társasjátékok és a játékszatal kellekei. Fróbel és slójd játékok. Játékszerek kis fiúknak és leányoknak. Csillógó karácsonyfádisz. Szobatorna eszközök. Korcsolyák. Téli sportcikkekek, szánkók, rödlí, ski, Vivoszközök. Vadász-kellekek, revolverek, riasztó pisztoly, nagyon durranó ijesztő pisztoly 3 kor. Száncsengők. Bóraru. Dohányzóeszközök. Bronz, porcellán- és japán diszmutáruk, iróasztal kellekek. Finom aczel ollók és kések, borotvák, háztartási cikkek. Ebédő asztal kellekek, tréfás tárgyak, stb. 301 1—1

— **Rövid hírek.** Maroscseszte község utcáján két testvér Szaló Zsiga és Antal részegen összeverekedett és agyba-föbe verték egymást. A dulakodás hevében Szaló Zsiga revolvert rántott öcsésére, mikor az arra menő Vas János botjával kiütötte kezéből és így elejét vette az esetleg bekövetkezendő testvérgyilkosságnak. — Simon István nagylaki lakos 1 éves András nevű fiacskája főtelen paszulylyal játszott. Játék közben a gyermek egy szemet a szájába vett. A paszuly szem lefutott a torkába, mitől a gyermek fuldokolni kezdett s szüleinek kezei között pár percnyi kínlás után meghalt. — Pegenfeld Kristóf, gróf Kornis János földbirtokos kertésze egy gabonával megrakott szekérral Marosvásárhelyről Kutyfalvára igyekezett, azonban az éj sötétjében nem látván az utat, szekere a radnóthi határban egy árokba fordult s a kertészt maga alá temette. Hulláját másnap reggel kapták meg.

— **Ha rossz a gyomruk,** igrünk már a legközelebbi reggelizés előtt 1/2 pohár természetes Ferencz József-keserűvizet. Ez rövidesen megszünteti a gyomor ideges-ségét és rendszeresen alkalmazva (legalább egyszer hetenkint az egész éven át) kitűnően pótolja a főzélékek és gyümölcsök hatását.

— **Megjelent a Nagyenyedi Naptár.** A 49-ik évfolyamu „Közhasznu Nagyenyedi Lócsy Sp. Lajos féle Naptár“ megjelent az 1910-ik esztendőre. A közhasznu és sok érdekes tudnivalóval teli naptárt ajánljuk

közönségünknek. A gazda, az iparos és általában mindenki megtalálja benne azokat a hasznos tudnivalókat, a melyekre naponként szüksége van. Az országos vásárokok betű, hónap és naponkénti összeállításban a legpontosabban találhatók e naptárban. Ára 30 fillér, tehát a legolcsóbb az összes ilyen tartalmú naptárak között. Kapható Cirner J. József és Földes Ede kereskedésében.

Felelős szerkesztő:
Dr. MÜLLER JENŐ.

Fogzás.

Ne ijedjen meg, hanem adjon gyermekének egy kevés SCOTT-féle Emulsiót és vessen véget az álmatlan éjjeleknek. A könnyedség, a melylyel ezután a fogak jönni fognak, meg fogja Önt lepni.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelmebe venni.

A SCOTT-féle Emulsió

kellemesen emészthető formában tartalmazza éppen azokat az anyagokat, a melyek megkívánatnak fehér, egyenes és erős fogak növeséhez.

A Scott-féle Emulsió

tisztaságát és erejét semmi sem mulja felül. Ize a legkellemesebb.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

Több pénze akkor lesz, ha nélkülözhetetlen, olcsó és tartós szőttésárukat

csak
a Nagyenyedi Szövőgyárból!

vesz.
Arjegyzék ingyen küldetik.

Ha

még nem járhatja, okvetlen fizesse elő január hó elsejével az elismert legjobb magyar napilapot

„Az Ujság“-ot.

Megrendelő czim:

„AZ UJSÁG“ BUDAPEST.

Egyes példányok minden ujságelárusítónál kaphatók.

Sz: 6317—1909. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Marcio János ügyvéd által képviselt „Piatra“ tövisi takarékpénztár részvénytársaság végrehajlatának Riosz Nikulae, Nisztor Jozsif és Zsurka Miklós végrehajlatát szanvedők elleni ügyében a kérelem következtében végrehajlati árverés 300 kor. tőke s jár. valamint a 458, 539, 553, 488, 667, 423, 385 és 566. sz. tjkvekre vonatkozólag ezennel osatlakoztatott a nagyenyedi kiegészítő takarékpénztár részvénytársaságnak 500 kor., 3000 kor., 500 kor., 600 kor., 474 kor. 20 fill. tőkék s jár. követelése, — özv. Geraszim Emilné szül. Gál Jusztina és társai 93 kor. 20 fill. tőke s jár. követelése, — dr. Pop Lőrincz ügyvéd 174 kor. 80 fill. tőke s jár. követelése, a gyulafehérvár „Julia“ takarékpénztár részvénytársaság 167 kor. 50 fill. tőke s jár. valamint 270 kor. tőke s jár. követelése, — Popa Miklós 53 kor. 75 fill. tőke s jár. követelése, az alsó-fehérvármegyei gazdasági bank és takarékpénztár rész-

vénytársaság 100 kor. tőke s jár. követelése, — a magyarigényi takarékpénztár részvénytársaság 60 kor. tőke s jár. követelése — kielgítése végett az 1881. évi LX. t.-cz. 144. §. alapján és a 146. §. értelmében a gyulafehérvári kir. törvényszék területén és a nagyenyedi kir. járásbírószág területében levő az intregáldi 650 sz. tjkvben A + 1. r. sz. 1934, 1935. hr. sz. erdő és kaszálóból Riosz Nikulajt megillető 1/2-ed jutalékra 13 kor., a Nisztor Jozsif nevére felvett az intregáldi 458. sz. tjkvben A + 1. r. sz. 2635, 2636, 2637, 2638, 2639. hr. sz. egész ingatlanra 102 kor., az intregáldi 539. sz. tjkvben A + 1. r. sz. 337. hr. sz. egész ingatlanra 42 kor., az intregáldi 553. sz. tjkvben A + 2. r. sz. 3916/1. hr. sz. egész ingatlan 9 kor., az intregáldi 488. sz. tjkvben A + 1. r. sz. 4238. hr. sz. egész ingatlan 15 kor., az intregáldi 667. sz. tjkvben. A + 1. r. sz. 2158/1. hr. sz. egész ingatlan 37 kor., az intregáldi 423. sz. tjkvben A + 1. r. sz. 4241, 4242. hr. sz. egész ingatlan 55 kor., az intregáldi 385. sz. tjkvben A + 1. r. sz. 4444. hr. sz. egész ingatlan 77 kor., továbbá az intregáldi 566. sz. tjkvben A + 1—8. r. sz. ingatlanokból Zsurka Nikulajt megillető 1/2-ed jutalékra még pedig az A + 1. r. sz. 338, 339. hr. sz. kaszálóbéli 1/2-ed jutalékra 64 kor., — A + 2. r. sz. 346, 347, 348. hr. sz. kaszálóbéli 1/2 jutalékra 272 kor. 3. r. sz. 1224, 1227, 1228, 1229. szántóbéli 1/2 jutalékra 54 kor. 4. r. sz. 1550. hr. sz. szántóbéli 1/2 jutalékra 17 kor. 5. r. sz. 1508, 1513. hr. sz. szántóbéli 1/2 jutalékra 38 kor. 6. r. sz. 1742. hr. sz. szántóbéli 1/2 jutalékra 10 kor. 7. r. sz. 3991. hr. sz. legelőbéli 1/2 jutalékra 19 kor. 8. r. sz. 4245, 4246a, 4247a. hr. sz. legelőbéli 1/2 jutalékra 85 kor., összesen 899 koronában megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartására határidő az 1909. évi december hó 20-ik nap.

1. A fennebb megjelölt ingatlanok az 1909. évi december hó 20-ik napján délelőtt 10 órakor Intregáld község házájánál megtartandó nyilvános árverésen a hirdetményben körülírt ingatlanok a kiltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adatnak.

2. Árverezni szándékozók végrehajlati kivételével kötelesek az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezéhez letenni avagy annak az 1881. évi LX. 170 §-a értelmében a bánatpénzt csak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegyenlíteni, mert ellenesetben az árverés az 1908. évi XLI. t.-cz. 25. §-a értelmében fog folytatattani.

A kir. járásbírószág, mint tkvi hatóságtól.

Nagyenyeden, 1909. évi augusztus hó 27-én.

Dr. Ács Jenő,

kir. járásbíró.

277 1—1

6462—1909. szám.

közig.

Árverési hirdetmény.

Alólirott városi tanács közhírré teszi, hogy a Nagyenyed város tulajdonát képező s a Kovács Sára alaphoz tartozó Szentkirály-utcazi házastelek, a főtéri br. Kemény István-féle ház földszintjén jelenleg Réderberger Gyula által bérelt üzlethelyiség és Iakrész, a jelenleg Uray László által bérelt pataktői kaszáló, a ref. egyháztól vett és jelenleg Fogarasi Albert által bérelt örhegyi szőlőterület, végül az 1910. év folyamán a patakban termelendő homok 1910. évi április hó 24-től kezdve három, illetve egy évre a városház közgyűlési termében f. 6v december hó 17-én délelőtt 10 órától kezdve megtartandó nyilvános árverésen árbeadatnak.

Az árverési feltételek a tanácsi irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők s a kikiáltási árak is egyanott megtudhatók.

Városi tanács.

Nagyenyed, 1909. november hó 24.

Dr. Varró,
polgármester.

299 1—2

17842—1909. sz.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei temesvári Szent-Miklós

országos vásár

f. évi december 16-ától bezárólag decz. 20-áig fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra december 16-tól, csütörtökön reggeli 5 órától kezdve **megvan engedve.**

Temesvárot, 1909. évi nov. hó 12-én. 300 1-2 v **A városi főkapitányságtól.**
Beé Ferencz, főkapitány.

Eladó szőlőoltványok

I. oszt. igen szép és dús gyökerzetű **egy és két éves** Riparia Portalis és Rupesstris-Monticola, alanyra oltva 74 különféle bor és esemegefajtában. Közülük a „**Csaba gyöngye**“, mely már július 20-án érett. Ezenkívül **Riparia-Port.** és **Rup. Monticola** sima és gyökeres **alanyvesszők.** Sima **zöld oltványok** és peronospora-mentes **európai** sima és gyökeres **vesszők.**

Kérjünk árjegyzéket, melyet ingyen és bérmentve küld az

Erzsébet-szőlőoltványtelep

Tulajdonos: **SCHMIDT MATYAS**
BOGÁROS (Torontál megye.)

261 7-7 v

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, miszerint Budapestról művészi köntöztést téve a városba jöttem és itt tartózkodásom idejére

festészeti műtermet

rendeztem be

Készítek természet vagy fénykép után életnagyságu arcképeket olajban vászonra, melkép nagyságtól fogva egész életnagyságig hű kivitelben felelőség mellett.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat, oltár- és szentképeket, régi képek kitisztítását vagy kijavítását, megrendelésre táj- és életképeket.

A legszebb és leghevesebb családi ereklye szeretteink arcképe, a legszebb családi meglepetés, ugyszintén kegyelmes az elhunytaknak is arcképeit megörökíteni fénykép után a család számára, melyeket is a leghűb- ben felelőség mellett igérem, arcz, haj, szem, szín megmagyarazása után legrovidebb idő alatt itt helyben elkészíteni.

Női festészeti és rajzkolát is nyitok, hol alapos oktatást adok szabadkézi rajz, szénrajz (tercen), Pastell- festés és olajfestésben, vászonra, selyemre, bársony- festésben (tűmunka), ugyszintén temperafestésben, min- ták és természet után.

Az előre haladást tanúsítva minden két hónapban kiállítás rendezek a tanulók műveiből.

Beiratkozni lehet műtermemben d. e. 9 órától 12 ig d. u. 3-tól 5-ig.

Műtermem: Szentkirály-utca 32 sz.
a megyeház mellett (Szigethy-féle ház).

A művészet iránt érdeklődő urak és úrnők műtermem- ben szívesen látnak. Kész szolgáljuk

Vasadi Kálcaza Károly,
akad. festőművész.

282 5-5

Megfojt az az átkozott köhögés.

Óh jaj! Köhögés, rekedtség és elnyájkásodás ellen gyors és biztos hatásuak

Egger mellpasztillái,

az etvágyat nem rontják s kítűnő ízűek.

Doboza 1 kor. és 2 korona.
Próba doboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„Nádor“ gyógyszer-tár
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Nagyenyeden kapható: Kovács József örökösei Bethlen Gábo gyógyszer-tárban.
Dr. Odor Béla Arany csillag gyógyszer-tárban.

Éljen!

Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított.

239 11-26

forduljon minden érdeklődő.
ki súlyt fektet elsőrendű fajtiszta anyagra

NAGYENYED Alsófehér m.

Gyümölcsfacsemeték
Sétányfák, Diszcsérjék, Tülevelűek, Kerítésnövények, Bogyógyümölcsűek stb.

Szőlőoltványok. (1. ssima áru)
európai és amerikai sima és gyökeres vesszők.
(Oktató diszárjegyzék kívánatra ingyen)

FISCHER és Társai
faiskolák és szőlőoltványtelepek

85 1-

Páratlan szőlőfaj!

Hogy ezt bebizonyítsam, a „Delaware“ szőlőről, királyi közjegyzői hitelesítéssel ellátott eredeti fénykép felvételeket készítettem.

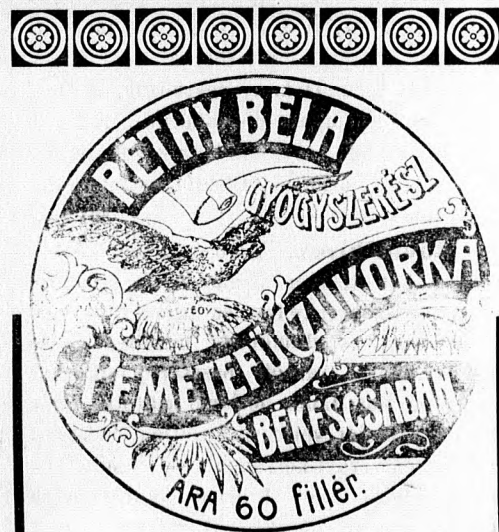
A felvétel áll: egy drb 20 éves cseresapos kifogástalanul dusan termő tőke, 32 fűrt, egy drb 4

éves szálvesszős tőke 168 fűrt és 11 drb egy sorban lévő 4 éves szálvesszős tőke több mint 1600 kifogástalan egészséges fűrt szőlőterméssel. Ezek mind ott vettek fel, a hol pár méternyre fölé az európai oltványokon a termes négy-ötzöri permeterezés daczára elpusztult. Így ez az év volt az, amely bebizonyította, hogy ezen fajnak termésben permeterezés nélkül semmiféle szőlőbetegség kárt nem okoz. Ezenkívül nagy előnye még, hogy oltás és alá a földet megforgatni nem kell, vesszője téiben soha meg nem fagy, bora elsőrendű és rendkívül bőtermő. Ezen a néven azonban igen sok más hitvány fajokat adnak el, ezért a ki a valódi bőtermő és legnemesebb fajt akarja megszerezni, az csak a NAGY GÁBOR-féle „DELAWARE“ vesszőt vegye. A DELAWARE szőlő bővebb leírását, természetének királyi közjegyzővel hitelesített eredeti fénykép felvételeit színes kivitelben, továbbá a szó egy közlé nyomott 40 szep képet tar almazó

képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldöm mindenkinek, aki velem ezimet tudatja. Okvetlenül kérje még ma ezt a tanulmányos tartalmu árjegyzéket, mely a szőlőoltványokról és lugasülte- tésről is ad részletes, helyes utbaigatásokat.

NAGY GÁBOR szőlőnagybirtokos. KÖLY
pósta, távirtda és távbeszélő állomás,
Levelezés magyar, német, horvát, szerb és román nyelven.

278 3-7

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

250 5-10

Villamosvilágítási berendezéseket gyorsan, jól és olcsón készít WINKLER JÁNOS szaküzlete Nagyenyed, Főtér 5. szám.

Ugyanott hétről hetre kiegészített választék szalon, ebédlő, irodai, hálószoba, konyha, műhely, pincze stb. lámpákban.

Zsinór függők, 4 kor. 70 fill., húzók 7 kor. 50 fill., mennyezetlámpák 6 kor., ámpolnak 11 kor., szalonszillárók 29 kor., ebédlőszillárók 33 koronától feljebb. Legjobb rendszerű fém- és szénszálas izzólámpák.

47 1-

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.